

izgrađen u trogirskom brodogradilištu, jedna brodska škrinja i jedno kormilo. Taj postav ne odgovara sadržajno niti konceptijski i nije predstavljao poseban odjel u Muzeju.

S obzirom da brodogradnja datira u Trogiru od njegovog osnutka (oko 380. god. prije n.e.), i da je u prošlosti i danas glavna privredna grana tog grada i njegove okoline, to je zaista neophodno da se bogata prošlost brodogradnje dostojno prezentira u Muzeju kao poseban odjel.

Iz sačuvanih dokumenata vidi se da su brodovi izgrađeni u trogirskim škverićima sudjelovali u poznatoj pomorskoj bitci s Turcima 1571. god. kod Lepanta. Drveni pijetao, koji se čuva u Muzeju, trofej je obitelji Cipico, koji su ga skinuli s pramca turske lađe.

Prema idejnoj skici za postavu odjela brodogradnje, iako na malom prostoru od oko 35 četvornih metara prostora, prikazat će se u tekstu, slikama, maketama i modelima brodova, nacrtima, brodograditeljskim alatima i drugim predmetima prošlost brodogradnje u Trogiru od prvih dana do danas. Najviše prostora dat će se prikazu razvoja brodogradnje u poslijeratnom periodu, jer je u tom razdoblju to brodogradilište doživjelo nagli razvoj. Od obitelji bivših trogirskih brodograditelja prikupljeno je dosta alata, skica i nacrti te fotografija i drugih vrijednih dokumenata. Najviše građe prikupljeno je od obitelji dip. ing. Marina Katalinića, s dugom brodograditeljskom tradicijom. Na žalost kod drugih obitelji našlo se veoma malo

građe. Iako kasno, i ovo je bio prvi momenat da se danas pokrene ova akcija, kako bi se prikupila građa koja je još sačuvana.

Prostor koji je sada planiran je privremen. Uskoro se računa da će taj prostor biti povećan — udvostručen. Nakon iseljenja stanara iz zgrade Muzeja proširit će se prostor u Muzeju i tada će se konačno riješiti problem prostora Odjela brodogradnje. Ovom prilikom odabrat će se građa za proširenu postavu.

Projekt opreme, selekciju predmeta i postavu muzejske građe izvršit će stručnjaci Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Split a osobno će stručnim radom rukovoditi prof. Davor Domančić. Planira se da će Odjel brodogradnje biti svečano otvoren 28. X. 1984. godine — na Dan oslobođenja Trogira.

U (staroj) upravnoj zgradi SOUR-a brodograđevne industrije »Jozo Lozovina — Mosor« određeni su prostori za Spomen-sobu — muzej brodogradilišta. Tu će biti stalna izložba o razvojnom putu tog radnog kolektiva. Tu će se naći gotovo cjelokupna značajnija građa — pisani dokumenti, fotografije, modeli i makete brodova izgrađenih u tom brodogradilištu, nagrade, priznanja i odlikovanja kolektiva i ostali značajni dokumenti iz rada kolektiva. Tu će se čuvati i značajniji pisani dokumenti — arhiv. Ovom prilikom, sakupljajući građu za odjel brodogradnje u Muzeju grada Trogira, prikupit će se veći dio građe i za buduću postavu muzeja unutar brodogradilišta.

Ovih dana primljen je u stalni radni odnos novi radnik u Brodogradilištu, koji sada radi na prikupljanju građe a kasnije će raditi kao kustos muzeja.

ABSTRACT

The shipbuilding display in the City Museum of Trogir

J. Miliša

As part of the program to commemorate the 40th anniversary of the shipbuilding industry »Jozo Lozovina Mosor« in Trogir, a new shipbuilding display of the City Museum is planned, as is an exhibition on the development of shipbuilding in Trogir and the opening of a Memorial room in the Shipyard. Equipment, the selection of objects and the display of museological material for the project will be made by professionals from the Regional Institution for the Protection of Cultural Monuments in Split.

Etnografski kompleks u Jaguplijama

Ljubica Igić

Muzej Požeške kotline, Slavonska Požega

Veliki je zadatak naših muzeja i drugih srodnih ustanova da se bar poneki ostaci naše bogate ruralne kulture spase od propadanja i ostanu kao svjedoci načina življenja naših predaka.

Požeška kotlina obiluje ostacima karakteristične ruralne arhitekture ovoga kraja. Ako krenemo od zapada prema istoku Požeške kotline, možemo vidjeti kuće, kijere, drvene ambare koji predstavljaju tipičan primjer ovdašnje arhitekture.

Jedno od 203 sela u Požeškoj kotlini je selo Jaguplije, udaljeno od Požege oko 9 km. Selo ima šezdesetak kuća i oko 250 stanovnika. Tu je pronađena jedna od najstarijih kuća u Požeškoj kotlini, stara oko 120 godina. Građena je od nepečene cigle, a pokrivena raženom slamom. Okrečena je plavom bojom. Na ulazu je uvučeni trijem, koji ne ide duž cijele kuće. Na lijevoj polovini kuće nalazi se ulaz u podrum, koji je specifičan po natkrovu na dvije vode. Pokriven je crijepom novije izrade.

Tu se, osim kuće, nalazi kijer i mala štala, koji su također građeni od ne-

Dio etnografskog kompleksa u Jaguplijama



pečene cigle. Kijer je pokriven raženom slamom i obojen bijelom bojom. Štala je pokrivena crijepom. Svinjac s kokošinjcem je građen od drva, ali je u ruševnom stanju.

U njoj je živjela Jula Matoković; kad je starica smještena u dom, kuća je pripala općini. Čim je kuća ostala prazna, Muzej Požeške kotline pokrenuo je akciju za dobivanje te kuće s okućnicom, radi uređenja tog kompleksa kao depadansa Muzeja, tim više što Muzej nema stalnog postava. Tako bi se kuća spasila od propadanja.

Ponajprije je trebalo utvrditi stanje kuće i dogovoriti se s mještanima Mjesne zajednice na čiju se pomoć računalo od samog početka. Prilikom prvog posjeta vidjelo se da je kuća u dosta dobrom stanju. Krov je na nekoliko mjesta propuštao, pa je trebalo promijeniti raženu slamu; u podrum je za većih kiša navirala voda, te je bilo potrebno izvršiti drenažu. Na sastanku Mjesne zajednice i predstavnika Muzeja dogovoreno je:

— da se seoskom omladinskom akcijom očisti kuća, kijer i štala.

— da se posije raž kako bi se dobila slama za obnovu krova;

— da se tokom zime isplete ograda od pruća nalik ogradi iz doba kada je kuća građena.

U akciji čišćenja 9. rujna 1984. god. omladina je sredila i očistila kuću i gospodarske objekte, te pokosila travu u dvorištu. To je bio znak da na Mjesnu zajednicu možemo računati u daljnjem radu.

Kuća se sastoji od tri prostorije. Prostorija na lijevoj strani je veća. U

njoj je tokom cijelog dana boravila obitelj; prostorija ima dva mala prozora i pod od nabijene zemlje; u kutu uz zid je zidana peć, a nasuprot peći je smješten krevet i stol.

Druga soba služila je kao spavaonica, u kojoj se nalazi krevet, škrinje i dva ormara.

Prostorija u sredini je najmanja i najniža u kući. U kutu su ljestve, a nasuprot njih vide se ostaci ognjišta, koje bi trebalo rekonstruirati. Služila je za sušenje i čuvanje mesa.

Zbog toga ovu kuću s gospodarskim zgradama treba gledati kao cjelovit etnografski kompleks, koji je potrebno sačuvati za buduće generacije. Inicijativa Muzeja Požeške kotline da se taj kompleks uredi kao depadansa Muzeja vrlo je pogodna, tim više što Jaguplije nisu jako udaljene od Požege.

Gospodarski objekti koji nedostaju mogu se postupno dopremiti iz okolnih sela i na taj način pomalo stvoriti mali etno-park Požeške kotline.

ABSTRACT

The ethnological complex in Jaguplija

Lj. Igić

The Museum of Požeška Kotlina is taking an active part in the setting-up, in the village of Jaguplija of an ethno-complex of some of the oldest houses of this region. The farm houses still missing will be transferred gradually from nearby villages and thus an museum village established.

Novootvoreni Zavičajni muzej grada Podravske Slatine

Dragica Šuvak

Zavičajni muzej, Podravska Slatina

Preporukom Mjesne zajednice Podravska Slatina, od 23. 10. 1978. godine, Izvršnom vijeću općinske skupštine Podravska Slatina započeli su dogovori o potrebi osnivanja Muzeja grada Podravske Slatine.

Primanjem kustosa-etnologa u stalni radni odnos dogovori su definitivno završeni. Nazvan Zavičajnim muzejom Podravske Slatine, muzej je smješten u prostorijama zgrade koja i sama predstavlja spomenik od povijesnog značenja za ovo mjesto. Zgrada je sagrađena 1732. godine kao prvi mlin na valjke u Podravskoj Slatini. Kasnije je taj prostor preuređivan za različite namjene, a posljednjom rekonstrukcijom i uređenjem bit će prizemlje dvorca pretvoreno u prostorije Zavičajnog muzeja.

Muzej će zauzimati prostor od oko 200 m², a imat će četiri prostorije veličine 22—28 m², koje će se koristiti za muzejski postav. U ulaznoj prostoriji i prolaznom prostoru (oko 70 m² zajedno) planirano je održavanje muzejsko-galerijskih izložbi. Određen je i mali prostor za depo, ured kustosa i drvarnicu. Ulazni prostor i prolaz nalaze se u sredini, a po dvije prostorije s lijeve, odnosno desne strane. Te dvije prostorije imaju jedan ulaz tako da će biti omogućeno kružno kretanje u prostoru.

Već sam naziv Zavičajni muzej govori o tome da će to biti tip kompleksne muzejske institucije u kojoj će uz to održavati i galerijske izložbe. Ideja »jedan muzej — jedan kustos« imat će i ovdje priliku da se dokaže u praksi. U ovom muzeju sakupljat će se i stručno obrađivati muzejska građa slatinskog kraja, i to etnografska, arheološka, kulturno-historijska, te materijalna i nematerijalna građa vezana uz radnički pokret i NOB-u.

Podravska Slatina ima svoju dugu prošlost. Rimske karte spominju ovdje naselje Marimianis. Godine 1297. prvi put se spominje ime Zalathnuk. Od tog imena preko Salathnock, Slathinaj, Szatyna do Slatina prošlo je mnogo godina. Različita imena svjedoci su burne prošlosti i različitih vladara u Slatini. Sakupljanjem nalaza iz tih pojedinih razdoblja na jednom mjestu moglo bi se kontinuirano pratiti razvoj mjesta Podravske Slatine. Poseb-

Zgrada u kojoj je i Zavičajni muzej Podravske Slatine

